

Borovice

U Svídnice stojí borovice stará,
mocné svoje větve kolem rozklání,
zelená je pořád, na podzim i zjara,
velebný a krásný pohled je na ni.

Takovýchto stromů u nás mnoho není,
na něž s velkou úctou ohlíží se lid
a od kterých čeká mnoho pokolení,
že by jednou měly věštbu vyjevit.

A že vrchní větve u tohoto stromu
vypadají skoro jako kořeny,
tak někteří lidé, přihlížeje k tomu,
vytvořili k jedné báji prameny.

Byl prý jeden rytíř, neznáme už jméno
a ten na křižáckém když byl tažení,
z dalekých sem zemí přinesl semeno
a na tomto místě dal je k vsazení.

Strom vyrostl rychle. Rytíř v jeho stínu
odpočíval často, když se vracel z cest.
Jednou byl však nařčen ze špatného činu
a odsouzen krutě, dostal smrti trest.

Vyslovit směl ještě poslední své přání,
nežli bude nad ním ortel vykonán:
borovici uzříť, podívat se na ni.
Byl přiveden pod ni ten nešťastný pán.

K nebesům se modlil, spínal svoje ruce,
ať mu krutí soudci život neničí,
a tu borovice zachvěla se prudce,
s jejich vrchních větví spadlo jehličí.

Jak kořeny vzhůru obrácena jsouce
vypadala teďka, tento stal se div.
Když to uviděli, pohnulo to soudce
rozsudek změnit, rytíř zůstal živ.

To je však jen báje víry hodná málo,
nebudeme se jí zabývat dál,
budeme psát o tom, co se vskutku stalo,
aby se budoucím ten děj zachoval.

V knize Františka Hrobaře: Staré a památné stromy na Rychnovsku n. Kněžnou, vydané nákladem Svazu spolků okrašlovacích a ochranných v Praze r.1940 je košatá borovice vyobrazena a na stránkách 46, 47 a 48 je napsáno:

Svídnice:

BOROVICE LESNÍ Pinus silvestris L., zvaná "Borovice Svídnická", chráněná Památkovým úřadem v Praze, náleží Karlu a Františce Šimonovi, obvod = 2,50 m, výška = 17 m, stáří = asi 200 let. Podle udání řídícího učitele Lad. Štěpána byl v roce 1931 její objem 2,20 m, takže stále tento svěží a zdravý strom přibírá. Ve výši 2,70 m má silné větve až 20 cm silné, které jsou křivolaké a k zemi sehnuté. Koruna kuželovitého tvaru zakrývá plochu asi 250 m . Její vršek jest suchý. Polovina kořenů vyčnívá ze země. Do kůry jsou vřezány křížky. Čís. parcelní 146.

O tomto nádherném stromu bylo již dosti psáno: Vlastivědný sborník Kostecko a Rychnovsko v článku Fr. Pavlišty: Stromy tradicí a stářím památné. K. Prokoš: Památné stromy čes. severovýchodu, Hradec Král.1914. Hrobař Fr.: Stromové pověsti na Kostecku a Rychnovsku, Krása našeho domova, XXIII, 1931, 119. Podrobně o ní pak napsal Stan. Dvořák v "Pověstech Rychnovska",1939, v článku:

„O Svídnické borovici“.

Za křižáckých válek se ubírali do Svaté země četní rytíři, aby tam bojovali za vítěství víry Kristovy proti nevěřícím. I jeden rytíř z našeho kraje se vydal s četnými rytíři do východní krajiny, zanechav doma svou mladičku choť a synka. Mnoho vzpomínal na své drahé ve vzdáleném domově. Když pak nebylo již třeba jeho přítomnosti v Palestině, vzal s sebou na památku své pouti semeno jehličnatého stromu a vydal se na cestu do vlasti. Ve Svídnici u Kostelce nad Orlicí zasadil semeno do země a z něho vyrostla statná borovice, bytší pěstována a pečlivě ošetřována synkem i unukem rytířovým.

I dolehlo jednou neštěstí na mladého potomka rytířova, neboť byl odsouzen nevině k smrti. V bolesti a zármutku prosil Boha o pomoc a pln důvěry se k němu obracel. Již se blížil předvečer smutné hodiny a prosil proto, aby se strom do rána obrátil kořeny vzhůru na důkaz nevinny.

Poslední noc v životě odsouzenecově mýjela jen pomalu. Konečně hvězdy hasly, rozednívalo se a s jitřenkou přišla také pomoc. Vršek borovice uschl tak, že se zdálo, jako by rostla kořeny vzhůru. Rytíř byl zachráněn, neboť mu byla udělena milost. Od té doby je vršek borovice suchý, ale strom dále roste.

Pod jeho korunou sejde se sedm evropských králů. To bude v Čechách nejhůře. Pod touto korunou se smíří a pak nastanou v českých zemích dobré, zlaté časy.

Až prý borovice uschne docela, bude konec světa.

ALOIS POTĚHNÍK zveršoval pověst ve sbírce:

„Z jitra na úsvitě“

Za křižáckých pradávných těch časů,
když se západ v místa svatá bral,
hlavy církve poslušen jsa hlasu,
dvakrát dorazil tam český král.

Ač tu množství Čechů zahynulo,
mnoho české krve prolito,
zato jméno české proslynulo,
vítězství tím mnohé dobyto.

Při návratu z daleké té pouti
v tuto rodnou českou krajinu,
i sem zavítalo do zákoutí
několik těch statných hrdinů.

Dárek přinášejí na památku
zvláštní druh lesního semena,
které štípeno jsouc na zahrádku
záhy vršíčkem se zelená.

Roste, bují, až se borovice
časem statná z něho vyvine,
přimikajíc k cestě u Svídnice -
zdaž tu chládek její nekyne?

Podobá se ovšem temné báji,
co zde o tom stromě napsáno,
že však posvátným je všemu kraji,
proto po původě jeho pátráno.

On prý také povahu má větší:
pokud vršek jeho zelený,
prorokuje v okolí svém štěstí,
běda však, až uschne schýlený!

Až prý jednou jeho vršek zvadne,
tenkrát zmizí město Kostelec,
i ta sláva jeho v rupy padne -
uschlý vršek značí popelec.

Na štěstí tu jiná borovice,
jejíž kořen kryje zlatý zvon,
která blíže stojíc u Orlice
radostnější předpovídá shon.

Kéž se srdce toto rozezvučí
záhy vůkol všechny na strany,
kéž tu z něho nový život vzpučí
pod záštitou boží ochrany!

Toho sousedům svým soused přeje
s týmže srdcem jako zlatý zvon;
když tu láska láskou pookřeje -
zlatý zvon pak vyjde na průhon ...

V knize Miloslava Ryšána: BONSAJ, kterou vydalo Státní zemědělské nakladatelství v Praze r. 1985, je tento strom barevně vyobrazen jako "Borovice představující typ CHOKAN, ale že se jedná o Svídnickou borovici, v knize uvedeno není.

převzato z Letopisu Svídnice, zapsal Věnceslav Jindrásek